

Aleg. 220

Sprawozdanie

komisji budżetowej ze sprawozdania Wydziału krajowego
w przedmiocie przeistoczenia szkoły żeńskiej w Bochni na szkołę
wydziałową.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy wykazał w sprawozdaniu z dnia 5. stycznia 1894. potrzebę przeistoczenia szkoły żeńskiej w Bochni na szkołę wydziałową.

Koszta 6 klasowej szkoły żeńskiej wynosiły. 4.132 zł.
nie licząc wydatku w kwocie 1.188 zł. na płace trzech nauczycielek nadetatowych po 396 zł. dla dwóch klas równorzędnych w II. klasie i dla prowizorycznej klasy VII.

Wrazie przekształcenia powyższej szkoły wydatek wynosiłby 6.818 zł.
czyli po potrąceniu płacy z dodatkiem na pomieszkanie dla nadetatowej nauczycielki w teraźniejszej prowizorycznej 7 klasie 396 zł. o 2.290 zł. więcej.

Gmina miasta Bochni zobowiązała się przyczynić do kosztów powyższej szkoły w razie przeistoczenia jej na Wydziałową, kwotą 1.350 zł. tudzież utrzymywać własnym kosztem uzupełniające kursa teorytyczny i praktyczny, o ileby te wydatki nie znalazły pokrycia w dochodach uzyskanych z opłat szkolnych i datków dobroczynnych, oraz dostarczyć ubikacyi, opału, usługi i urządzenia.

Wydział krajowy wykazał wysokość prestacyi szkolnej gminy miasta Bochni i znaczne obciążenie jej podatkami, które jej dalsze większe ofiary na cele szkolnictwa utrudniają.

Z tego też powodu wnosi komisya przychylenie się do wniosku Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową postawionego i przeistoczenie szkoły żeńskiej w Bochni na szkołę Wydziałową.

Natomiast zgodnie z Wydziałem krajowym i Radą szkolną krajową, komisya budżetowa nie może zalecić Sejmowi drugiego życzenia zawartego w petycyi miasta Bochni, a mianowicie odpisania zaległości prestacyi na płace nauczycielskie z lat dawniejszych w kwocie 19.121 zł. 70 ct. Zaległość powyższą bowiem rozłożyła już Rada szkolna krajowa na 15 rocznych rat, poczynawszy od 1. stycznia 1888 po 1801 zł. 3 ct. rocznie, dalsze ustępstwo przeto nie jest możliwem.

Komisya wnosi przeto zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego po porozumieniu się z komisją szkolną.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. a) W miejsce dotychczasowej szkoły ludowej pospolitej żeńskiej w Bochni, utworzoną zostaje w tem mieście z początkiem roku szkolnego 1894/5 czteroklasowa szkoła wydziałowa żeńska, połączona z czteroklasową szkołą pospolitą, tudzież z kursami uzupełniającymi, a mianowicie: z kursem praktycznym robót kobiecych i kursem teoretycznym dla dorosłej młodzieży płci żeńskiej, a to w myśl załączonego pod A) statutu:

b) Wszystkie w art. XXIV ustawy z dnia 2. lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 29) wymienione wydatki na powyższą szkołę ponosić będzie gmina miasta Bochni z własnych funduszków.

c) Oprócz prestacyi dotychczasowych dobrowolnych i ustawą nałożonych na pokrycie płac nauczycieli, gmina miasta Bochni obowiązana będzie dopłacać jeszcze rocznie kwotę 1.350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt zł. w. a.) na płace nauczycieli zorganizowanej szkoły wydziałowej. Reszta wydatków na płace dyrektora i nauczycielek powyższej szkoły ponosić będzie fundusz szkolny okręgowy względnie krajowy.

d) Wydatki na utrzymanie kursów uzupełniających teoretycznego i praktycznego, które przy powyższej szkole urządzić się mają, pokrywane będą z opłat szkolnych i dobrowolnych datków, a w razie gdyby opłata i datki nie wystarczyły, będzie reszta kosztów pokryta także z funduszków gminnych.

I. Sejm uchwała załączony pod A) statut.

II. Nad petycją gminy Bochni o odpisanie zaległości z lat dawniejszych do funduszu szkolnego okręgowego, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Lwów dnia 5. lutego 1894.

Zastępca przewodniczącego:

Stanisław Badeni w. r.

Sprawozdawca:

W. Kozłowski w. r.

Projekt statutu

szkoły wydziałowej żeńskiej połączonej z pospolitą, tudzież kursów nauki
dopełniającej w Bochni.

§. 1.

Cel szkoły wydziałowej żeńskiej wskazuje Art. IX krajowej ustawy szkolnej z dnia 2. lutego 1885. (Nr. 28 Dz. u. kr.)

§. 2.

Ze szkołą wydziałową łączą się kursa uzupełniające, teoretyczne i praktyczne.

§. 3.

Szkoła wydziałowa wraz z kursami uzupełniającymi tworzy organiczną całość i zostaje pod jedną dyrekcją. Tej samej dyrekcji podlega zarazem czteroklasowa żeńska szkoła ludowa pospolita, połączona ze szkołą wydziałową.

§. 4.

Językiem wykładowym tak szkoły pospolitej, jak i wydziałowej, tudzież kursów uzupełniających, jest język polski.

I. Szkoła wydziałowa.

§. 5.

Szkoła wydziałowa obejmuje kurs nauki czteroletniej o 4 klasach.

§. 6.

Warunkiem przyjęcia uczennicy do tej szkoły jest świadectwo z IV. klasy szkoły ludowej pospolitej, lub pomyślny wynik egzaminu wstępnego, przy którym kandydatka wykazać ma znajomość wszystkich przedmiotów, przepisanych planem naukowym dla kl. IV. czteroklasowych szkół żeńskich.

§. 7.

Prócz przedmiotów wskazanych Art. VII. i IX. ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885, będą także udzielane język francuski i nauka muzyki jako przedmioty nadobowiązkowe.

§. 8.

Nauka odbywać się będzie wedle planu naukowego, wydanego przez c. k. Radę szkolną krajową.

§. 9.

Grono nauczycielskie szkoły wydziałowej żeńskiej składa się z dyrektora, katechety i 4 nauczycielek z kwalifikacją do szkół wydziałowych. Rada szkolna okręgowa, a w razie wątpliwości Rada szkolna krajowa oznacza grupy kwalifikacyjne, do których uzdolnienie potrzebne mają wykazać kompetentki przy każdorazowym ogłoszeniu konkursu. Przytem należy tak postępować, ażeby wymaganiom planu naukowego co do rozkładu przedmiotów naukowych stało się zadość.

Kierownik ma się wykazać przynajmniej patentem nauczycielskim dla szkół wydziałowych.

§. 10.

Dyrektor i 4 nauczycielki dla 4 klas szkoły wydziałowej mają posady stałe. Stanowisko katechety określa osobna ustawa. (Dz. u. kr. nr. 71 z roku 1889).

II. Kurs uzupełniający teoretyczny.

§. 11.

W myśl art. XII. ustawy krajowej z dnia 2. lutego 1885 urządza się kurs uzupełniający w kierunku teoretycznym dla młodzieży dorosłej płci żeńskiej. Czas trwania tego kursu oznacza Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 12.

Kurs ten ma na celu uzupełnienie wykształcenia, udzielonego przez szkołę wydziałową i obejmować może następujące przedmioty:

- a) Historję literatury powszechnej z szczególnem uwzględnieniem literatury polskiej.
- b) Historję powszechną nowszych czasów.
- c) Estetykę ze szczegółowem uwzględnieniem utworów ducha polskiego.
- d) Wiadomości z higieny, pedagogii, dydaktyki o ile są potrzebne w przyszłem powołaniu kobiety.
- e) Naukę gospodarstwa domowego.

Liczbę godzin wyznacza Rada szkolna miejscowa, nauka zaś tak będzie rozłożoną, by uczennicom tego kursu umożliwić korzystanie z niektórych działów kursu praktycznego robót kobiecych.

§. 13.

Warunkiem przyjęcia jest ukończenie szkoły wydziałowej z dostatecznym postępem, lub złożenie egzaminu wstępnego z nauk w szkole wydziałowej udzielanych, a ilość uczennic nie może przekraczać w jejniej klasie 45.

§. 14.

Nauk udzielać będą zawodowi nauczyciele lub nauczycielki przedstawiani corocznie przez Radę szkolną miejscową do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej. Remuneracye wyznacza im Rada szkolna miejscowa.

§. 15.

Udzielający nauk na tym kursie zbierać się będą pod przewodnictwem dyrektora na konferencye peryodyczne celem omawia-

nia kwestyi dotyczących kursu, a wnioski przedstawiane będą władzy nadzorezej.

§. 16.

Uczennice kursu teoretycznego składają na ręce dyrekcji z początkiem każdego roku szkolnego wpisowe 1 zł., a oprócz tego z początkiem każdego miesiąca nauki opłatę, wynoszącą miesięcznie 2 zł. Opłaty te wpływają do kasy Rady szkolnej miejscowej i służyć będą na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu teoretycznego połączonych. Radzie szkolnej miejscowej służy prawo podwyższenia ewentualnie niżenia opłaty, także uwolnienia od połowy opłaty ubogich, odznaczających się w naukach uczennic na przedstawienie grona nauczycielskiego; jednak liczba uwolnionych nie ma przeność $\frac{1}{4}$ ogółu uczennic.

III. Kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 17.

W myśl ustawy krajowej z dnia 2 lutego 1885 art. XI. urządza się kurs praktyczny robót kobiecych.

§. 18.

Kurs ten obejmować będzie oddział krawiectwa i oddział białego szycia, a mianowicie obejmuje oddział białego szycia:

- a) Naukę kroju bielizny w połączeniu z rysunkiem stosownym.
- b) Ćwiczenia w szyciu ręcznym i maszynowym według najlepszych metod, z uwzględnieniem metody szalenfeldowskiej i poznanie towarów.

Oddział krawiectwa obejmuje zaś:

- a) Naukę kroju sukien w połączeniu z rysunkiem stosownym.
- b) Wykonanie robót według najnowszych metod z uwzględnieniem nauki o kolorach i stylach, tudzież towaroznawstwa.

Oprócz tego mogą być na kursie praktycznym wykładane:

- a) Rachunki kupieckie w połączeniu z buchalterją.
- b) Stylistyka handlowa.
- c) Geografia handlowa.

§. 19.

Czas trwania tego kursu, tudzież liczbę godzin nauki, oznacza Rada szkolna krajowa na przedstawienie Rady szkolnej miejscowej.

§. 20.

Na kurs praktycznych robót wpisać się mogą uczennice po ukończeniu z dostatecznym postępem szkoły wydziałowej, a także uczennice, które z takim postępem ukończyły tylko 4-klasową szkołę pospolitą lub wykazały wiadomości, odpowiadające tejże szkole, ale tylko pod tym warunkiem, że ukończyły 14-ty rok życia.

§. 21.

Etat sił nauczycielskich powyższego kursu t. j. liczbę nauczycielek, ich stanowisko (czy stałe, czy tymczasowe), ich płace i inne pobory, tudzież ich emeryturę uchwała Rada miejska i przedkłada do zatwierdzenia Radzie szkolnej krajowej.

§. 22.

Warunkiem uzyskania posady jest świadectwo dojrzałości, uzyskane w seminarjum nauczycielskiem. oraz świadectwo z ukończonych z dobrym postępem kursów robót kobiecych w szkole fachowej.

Nauczycielki tak tymczasowe, jakoteż stałe mianuje w myśl art. 10. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 (Dz. u. kr. nr. 16) na przedstawienie Rady miejskiej Rada szkolna okręgowa.

§. 23.

Przepisy dyscyplinarne, obowiązujące nauczycieli szkół ludowych stosują się także do nauczycielek na kursie robót kobiecych. Sprawy ich dyscyplinarne należą jednak do Rady szkolnej okręgowej, a tylko kara wymieniona w art. 24 lit. e) ustawy z dnia 1. stycznia 1889 (Dz. u. k. Nr. 16) zastrzeżoną jest orzeczeniu Rady szkolnej krajowej.

§. 24.

Uczennice kursu praktycznego składają na ręce dyrekeyi z początkiem każdego roku wpisowe 1 zł., a nadto s początkiem każdego miesiąca nauki opłatę w kwocie 2 zł. Opłaty te wpływają do kasy Rady szkolnej miejscowej i służyć będą na pokrycie wydatków z utrzymaniem kursu praktycznego połączonych. Co do podwyższenia lub zniżenia, a względnie uwolnienia od połowy opłaty, obowiązują odnośne postanowienia §. 16. Uczennice kursu teoretycznego, uczęszczające na kurs robót, nie składają osobnej opłaty.

§. 25.

Po ukończeniu kursu praktycznego lub teoretycznego otrzymuje uczennica świadectwo, stwierdzające postęp w naukach.

§. 26.

Rada szkolna krajowa może na żądanie Rady miejskiej w miarę potrzeby rozszerzyć zakres nauki na kursach uzupełniających, tak praktycznym jak teoretycznym, a przeto zmienić postanowienia zawarte w §§. 12. i 18. statutu.

§. 27.

Co do ingerencyi dyrekeyi zakładu do kursu praktycznego stosuje się w zupełności §. 15, nadto obowiązana jest dyrekeya do składania rocznych sprawozdań Radzie szkolnej krajowej za pośrednictwem Rady szkolnej miejscowej a względnie okręgowej.

§. 28.

Rok szkolny rozpoczyna się dnia 1. Września, a kończy się 30. czerwca uroczystem zamknięciem z wystawą prac uczennic.